

Από: Αλέξη Π. Μητρόπουλο (Καθηγητής-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ)
Αγγελική Α. Μητροπούλου (Διδάκτωρ-Δικηγόρος)

Οι φτωχοί συνταξιούχοι («poor pensioners») σε αριθμούς

**Αποκαλυπτικά τα τελευταία στοιχεία του Υπουργείου Εργασίας
(ΗΔΙΚΑ-Π/Σ «ΗΛΙΟΣ») για τον Ιανουάριο 2024**

961.829 συνταξιούχοι (38,7%)

με κύρια σύνταξη έως 700 € μεικτά (658 € καθαρά)

- **762.419 συνταξιούχοι (30,6%) έως 600 € μεικτά (564 € καθαρά)**
- **498.901 συνταξιούχοι (20%) έως 500 € μεικτά (470 € καθαρά)**

Άκρως αποκαλυπτικά είναι τα στοιχεία του Ενιαίου Συστήματος Ελέγχου και Πληρωμών των Συντάξεων (ΕΣΕΠΣ) «ΗΔΙΚΑ/ΗΛΙΟΣ» του Υπουργείου Εργασίας για τον Ιανουάριο 2024, που δημοσιεύθηκαν πρόσφατα.

1.Οι συντάξεις γήρατος, θανάτου και αναπηρίας σε αριθμούς

Σύμφωνα με τον Πίνακα 1 (σελ. 4 Έκθεσης), το σύνολο των συνταξιούχων τον Ιανουάριο του 2024 ανήλθε σε 2.483.559, εκ των οποίων:

- οι 1.884.088 συνταξιούχοι έλαβαν σύνταξη λόγω γήρατος,
- οι 385.313 συνταξιούχοι έλαβαν σύνταξη λόγω θανάτου (συντάξεις χηρείας),
- οι 176.608 έλαβαν σύνταξη λόγω αναπηρίας και
- οι 15.484 έλαβαν σύνταξη ανασφάλιστων υπερηλίκων ΟΠΕΚΑ.

	Κατηγορία Συνταξιούχων	Πλήθος Συνταξιούχων
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2024	Γήρατος	1.884.088
	Θανάτου	385.313
	Αναπηρίας	176.608
	Ανασφάλιστων Υπερηλίκων ΟΠΕΚΑ	15.484
	Λοιπά	22.066
	ΣΥΝΟΛΟ	2.483.559

Από τα στοιχεία του Πίνακα Σ.1 του Παραρτήματος της Έκθεσης, όσον αφορά τις συντάξεις γήρατος τον Ιανουάριο 2024, προκύπτει ότι:

- έως 700 ευρώ μεικτά (658 ευρώ καθαρά) λαμβάνουν 597.471 συνταξιούχοι,
- έως 600 ευρώ μεικτά (564 ευρώ καθαρά) λαμβάνουν 448.930 συνταξιούχοι και
- έως 500 ευρώ μεικτά (470 ευρώ καθαρά) λαμβάνουν 267.585 συνταξιούχοι.

Αναφορικά με τις συντάξεις λόγω θανάτου (χηρείας), κατά τον Ιανουάριο 2024, προκύπτει ότι:

- έως 700 ευρώ μεικτά (658 ευρώ καθαρά) λαμβάνουν 230.818 συνταξιούχοι,
- έως 600 ευρώ μεικτά (564 ευρώ καθαρά) λαμβάνουν 196.747 συνταξιούχοι και
- έως 500 ευρώ μεικτά (470 ευρώ καθαρά) λαμβάνουν 143.744 συνταξιούχοι.

Αναφορικά με τις συντάξεις λόγω αναπηρίας (αναπηρικές), κατά τον Ιανουάριο 2024, προκύπτει ότι:

- έως 700 ευρώ μεικτά (658 ευρώ καθαρά) λαμβάνουν 115.728 συνταξιούχοι,
- έως 600 ευρώ μεικτά (564 ευρώ καθαρά) λαμβάνουν 98.930 συνταξιούχοι και
- έως 500 ευρώ μεικτά (470 ευρώ καθαρά) λαμβάνουν 69.775 συνταξιούχοι.

Παρατίθεται ο Πίνακας Σ.1 του Παραρτήματος και τα συναγόμενα ανωτέρω συμπεράσματα:

Ίδού τα στοιχεία από το Π/Σ «ΗΛΙΟΣ»-ΗΔΙΚΑ

Διαστρωμάτωση Συνταξιούχων - Όλοι (Εισόδημα από όλες τις Συντάξεις) 01/2024								
Εύρος Ποσού	Γήρατος		Θανάτου		Αναπηρικές		Λοιπές	
	Πλήθος	Μ.Ο.	Πλήθος	Μ.Ο.	Πλήθος	Μ.Ο.	Πλήθος	Μ.Ο.
0,01-100	24.821	57,04	7.040	63,73	1.177	58,33	1.114	78,64
100,01-200	19.607	145,08	11.800	156,34	939	146,25	2.861	158,22
200,01-300	11.815	247,73	12.796	235,81	3.375	265,89	2.276	247,09
300,01-400	69.897	370,28	31.589	372,62	32.287	369,20	11.538	393,67
400,01-500	141.445	457,28	80.519	441,99	31.997	452,84	8	417,4
500,01-600	181.345	551,75	53.003	544,35	29.155	547,14	15	586,45
600,01-700	148.541	648,60	34.071	648,51	16.798	643,37	0	0
700,01-800	122.484	748,02	29.075	748,18	15.213	764,45	3.866	795,24
800,01-900	110.190	849,95	27.580	848,36	9.694	845,16	380	837,76
900,01-1000	118.133	949,62	27.123	947,76	8.170	945,30	0	0
1000,01-1500	567.705	1.251,95	58.767	1.197,18	22.580	1.212,77	2	1230,9
1500,01-2000	275.112	1.684,07	9.929	1.673,98	4.202	1.682,66	6	1602,4
2000,01-2500	72.226	2.211,04	1.510	2.188,20	756	2.185,42	0	0
2500,01-3000	24.034	2.704,84	380	2.709,41	201	2.729,95	0	0
3000,01-3500	7.435	3.202,06	102	3.167,91	46	3.198,18	0	0
3500,01-4000	2.775	3.711,11	16	3.660,25	11	3.711,25	0	0
>4000,01	2.007	4.368,27	13	4.473,74	7	4.660,73	0	0
ΣΥΝΟΛΑ	1.899.572	1.070,36	385.313	690,93	176.608	672,08	22.066	410,67

Είδος σύνταξης	Έως 700 € (658 € καθαρά)	Έως 600 € (564 € καθαρά)	Έως 500 € (470 € καθαρά)
Λόγω γήρατος	597.471	448.930	267.585
Λόγω θανάτου	230.818	196.747	143.744
Λόγω αναπηρίας	115.728	98.930	69.775

Τα ενδιαφέροντα και ταυτόχρονα απογοητευτικά αυτά ευρήματα του Συστήματος «ΗΔΙΚΑ/ΗΛΙΟΣ», που εποπτεύεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, αποτελούν και αποστομωτική απάντηση στους δανειστές και τους Έλληνες μνημονιακούς πολιτικούς και επιστήμονες, που ακόμη και σήμερα επιμένουν ότι στην Ελλάδα οι συνταξιούχοι συνεχίζουν να λαμβάνουν υψηλές κατά μέσο όρο συντάξεις.

Μεγαλύτερη θλίψη, όμως, από την παράθεση των ανωτέρω στοιχείων, προξενεί η κατανόησή τους. Οι αριθμοί που παρατίθενται στους ανωτέρω πίνακες αντιστοιχούν σε οικογένειες, σε ανθρώπους, σε ζωές και συχνά αποτυπώνουν τραγικές ιστορίες.

Γιατί είναι τραγικό το γεγονός ότι 69.775 ανάπηροι συνταξιούχοι καλούνται να επιβιώσουν με σύνταξη έως 470 ευρώ καθαρά, αλλά και 98.930 ανάπηροι συνταξιούχοι με σύνταξη έως 564 ευρώ καθαρά. Είναι ντροπή για τη χώρα μας 146.744 χήροι και χήρες να λαμβάνουν έως 470 ευρώ καθαρά, αλλά και 196.747 να καλούνται να ζουν αξιοπρεπώς με έως 564 ευρώ καθαρά.

Αλλά και οι σχεδόν 600.000 συνταξιούχοι (597.471), με έως 658 ευρώ μηνιαία σύνταξη, ζουν στα όρια της φτώχειας, αφού οι ανάγκες τους είναι μεγάλες σε ιατροφαρμακευτικά έξοδα. Γιατί, όπως έχουμε πολλάκις αναφέρει, οι νέοι βλέπουν στα μάτια των συνταξιούχων συγγενών τους το δικό τους καταδικασμένο εργασιακό μέλλον. Γι' αυτό δεν τολμούν να δημιουργήσουν δικές τους οικογένειες ή να αυξήσουν τις ήδη υπάρχουσες με συνέπεια το δημογραφικό ζήτημα να αποτελεί πλέον χρονοβόμβα για τη χώρα μας.

2.Οι κρατήσεις υπέρ υγείας ληλατούν τις μικρές συντάξεις. 143 εκατ. € υπέρ υγείας μόνο για τον Ιανουάριο 2024

Από τον Πίνακα 1 (σελ. 4) προκύπτει ότι τον Ιανουάριο 2024 οι συνταξιούχοι λόγω γήρατος θα πληρώσουν σχεδόν 120,5 εκατ. ευρώ υπέρ υγείας, οι συνταξιούχοι λόγω θανάτου σχεδόν 15,5 εκατ. ευρώ και οι ανάπηροι συνταξιούχοι σχεδόν 6,5 εκατ. ευρώ υπέρ υγείας.

	Κατηγορία Συνταξιούχων	Πλήθος Συνταξιούχων	Μηνιαίο Ποσό Εισοδήματος(€)	Μέσο Εισόδημα/ Διάμεσος(€)	Κρατήσεις Υπέρ Υγείας(€)	Μέσο Εισόδημα /Διάμεσος προ φόρου(€)
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2024	Γήρατος	1.884.088	2.147.806.070,58	1.139,97 / 1.069,51	120.465.676,49	1.076,03 / 1.008,18
	Θανάτου	385.313	281.704.071,58	731,10 / 625,43	15.480.210,66	690,93 / 589,50
	Αναπηρίας	176.608	125.097.447,31	708,33 / 597,77	6.403.071,50	672,08 / 564,27
	Ανασφάλιστων Υπερηλίκων ΟΠΕΚΑ	15.484	6.262.517,32	404,45 / 399,54	373.056,92	380,36 / 375,57
	Λοιπά	22.066	9.268.881,71	420,05 / 399,54	207.044,94	410,67 / 399,54
	ΣΥΝΟΛΟ	2.483.559	2.570.138.988,50		142.929.060,51	

Συνολικά, μόνο για τον Ιανουάριο 2024, οι συνταξιούχοι πλήρωσαν υπέρ υγείας σχεδόν 143 εκατ. ευρώ, που προστίθενται στα έσοδα του e-ΕΦΚΑ, γεγονός που αποδεικνύει ότι οι κρατήσεις υπέρ υγείας ληλατούν τις συντάξεις, κυρίως τις χαμηλότερες, τη στιγμή που οι ίδιοι συνταξιούχοι είχαν ήδη καταβάλλει υπέρογκα ποσά υπέρ υγείας ως εργαζόμενοι.

Γι' αυτό η εισφορά υπέρ υγείας πρέπει άμεσα να καταργηθεί στις συντάξεις, με πρώτη προτεραιότητα στις συντάξεις λόγω θανάτου, λόγω αναπηρίας και στις χαμηλές και μέσες συντάξεις.

3.Σε απαράδεκτα χαμηλά επίπεδα η διάμεση σύνταξη

Από τον Πίνακα 4 στη σελ. 7 της Έκθεσης προκύπτει η διάμεση δαπάνη για όλες τις κατηγορίες και τα είδη σύνταξης.

Κατηγορία Σύνταξης	Πλήθος	Μηνιαίο Ποσό δαπάνης(€)	Μέση δαπάνη Σύνταξης(€)	Διάμεσος(€)
A. Κύρια	2.822.341	2.306.708.705,77	817,30	
Γήρατος	1.910.502	1.758.143.393,93	920,25	812,12
Θανάτου	642.753	383.101.100,89	596,03	492,69
Αναπηρική	207.678	131.604.914,95	633,70	538,64
Ανασφάλιστων Υπερηλίκων ΟΠΕΚΑ	33.168	11.776.849,01	355,07	399,54
Λοιπά	28.240	22.082.446,99	781,96	846,00
B. Επικουρική	1.326.810	260.929.427,42	196,66	
Γήρατος	959.636	212.005.326,02	220,92	199,72
Θανάτου	297.281	38.754.051,99	130,36	121,00
Αναπηρική	69.892	10.169.905,88	145,51	135,32
Λοιπά	1	143,53	143,53	143,53
Γ. Μερίσματα	426.744	47.501.641,01	111,31	
Γήρατος	351.268	41.788.387,26	118,96	102,07
Θανάτου	75.460	5.706.776,31	75,63	50,38
Αναπηρική	16	6.477,44	404,84	440,00
ΣΥΝΟΛΟ	4.575.895	2.615.139.774,20		

Πίνακας 4: Πλήθος Συντάξεων ανά κατηγορία σύνταξης & μηνιαία δαπάνη προ φόρου, συμπεριλαμβανομένης της κράτησης υπέρ υγείας.

Έτσι, για τον Ιανουάριο 2024, η διάμεση δαπάνη για κύρια σύνταξη ανήλθε σε 812,12 ευρώ, η διάμεση δαπάνη για επικουρική σύνταξη ανήλθε σε 199,72 ευρώ και η διάμεση δαπάνη για μερίσματα σε 102,07 ευρώ, οι οποίες είναι από τις χαμηλότερες στην Ευρώπη.

Τα πρόσφατα στοιχεία του ΥΠΕΚΑΚΑ, όπως ανάγλυφα παρατίθενται από τα επίσημα στοιχεία του Πληροφοριακού Συστήματος «ΗΔΙΚΑ»/«ΗΛΙΟΣ», διαψεύδουν και όσους τα τελευταία χρόνια υποστήριζαν (προκειμένου να περικόψουν τις συντάξεις και να αυξήσουν τα όρια ηλικίας) ότι δήθεν οι Έλληνες και οι Ελληνίδες βγαίνουν πολύ νωρίτερα στη σύνταξη σε σχέση με τους άλλους ευρωπαίους πολίτες.

Η γενικευμένη «συνταξιοδοτική φτώχεια» («pension poverty») είναι συνέπεια των μνημονιακών περικοπών, καθώς και της απαγόρευσης της αύξησης των συντάξεων («πάγωμα» αυξήσεων) μέχρι τον Δεκέμβριο του 2022, σύμφωνα με τον ν. 4475/2017 (άρθρο 3), που δυστυχώς διατηρήθηκε σε ισχύ με τον νόμο Βρούτση 4670/2020 (άρθρο 25 παρ. 4).

Οι αριθμοί μιλούν από μόνοι τους.

Σε καμία άλλη ευρωπαϊκή χώρα της ONE δεν υπάρχει το εφεύρημα της «προσωπικής διαφοράς» ούτε το θλιβερό φαινόμενο, το 1/3 σχεδόν των συνταξιούχων να λαμβάνουν γλίσχρες συντάξεις-«επιδόματα» ύψους 600 ευρώ (564 καθαρά).

Δυστυχώς, οι νέες συντάξεις με βάση τον ν. 4670/2020, που διατηρεί, θωρακίζει και ενισχύει θεσμικά τον νόμο Κατρούγκαλου 4387/2016 (βλ. το βιβλίο «Το μέλλον των Συντάξεων», Εκδόσεις «Εφημερίδα των Συνταξιούχων 60+», 2023), δημιουργούν μαζικά νέους «συνταξιούχους πένητες» («poor pensioners»), παρά την αύξηση κατά 7,75% στις κύριες συντάξεις το 2023 και κατά 3% το 2024, που είναι πολύ χαμηλότερη του πληθωρισμού.

Αν δεν καταργηθούν οι διατάξεις των νόμων Βρούτση και Κατρούγκαλου (4670/2020 και 4387/2016), που ορίζουν ότι το ύψος των μελλοντικών συντάξεων θα εξαρτάται από τις αποδοχές-εισφορές ολόκληρου του εργασιακού βίου, τότε η μέση σύνταξη μετά το 2030 θα ανέρχεται σε απαράδεκτα χαμηλά επίπεδα. Γι' αυτό δεν θα σταματήσουμε να επισημαίνουμε πως η συνταξιοκτόνα αυτή ρήτρα των νόμων Βρούτση-Κατρούγκαλου πρέπει να καταργηθεί άμεσα.

Αλέξης Π. Μητρόπουλος (Καθηγητής ΕΚΠΑ-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ)

Αγγελική Α. Μητροπούλου (Διδάκτωρ-Δικηγόρος)